Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

18 päivänä toukokuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö — Valtiontuet — Yhtiön, jonka osakepääomasta Romanian valtiolla on enemmistöosuus, saatava yhtiöltä, jossa kyseinen valtio on ainoa osakkeenomistaja — Sijaissuoritus — Valtiontuen käsite — Velvollisuus ilmoituksesta Euroopan komissiolle

Asiassa C-150/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Curtea de Apel Craiova (Craiovan ylioikeus, Romania) on esittänyt 3.3.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 14.3.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Fondul Proprietatea SA

vastaan

Complexul Energetic Oltenia SA,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. L. da Cruz Vilaça (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits ja F. Biltgen,

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Fondul Proprietatea SA, edustajinaan C. Dontu, D. Petrache ja A. Dăscălescu, avocați,

— Romanian hallitus, asiamiehinään R. H. Radu, R. Mangu ja M. Bejenar

— Euroopan komissio, asiamiehinään L. Nicolae ja P. Němečková,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: romania.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 107 artiklan ja SEUT 108 artiklan 3 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Fondul Proprietatea SA (jäljempänä Fondul) ja Complexul Energetic Oltenia SA (jäljempänä CE Oltenia) ja joka koskee vaatimusta kumota CE Oltenian yhtiökokouksen päätös hyväksyä sijaissuoritus saatavasta, joka CE Oltenialla oli Electrocentrale Grup SA:lta (jäljempänä Electrocentrale).

Romanian oikeus

3 Siviilikoodeksin 1469 §:n 2 momentin mukaan ”maksu tapahtuu rahamääräisenä suorituksena tai tapauskohtaisesti minä tahansa muuna velvoitteen kohteena olevana suorituksena”.

4 Siviilikoodeksin 1609 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Novaatiosta (sopimussuhteen uudistaminen) on kyse, kun velallinen sitoutuu velkojaan nähden uuteen velvoitteeseen, joka korvaa ja lakkauttaa alkuperäisen velvoitteen.

(2) Novaatiosta on kyse myös, kun uusi velallinen korvaa alkuperäisen velallisen, joka saa velkojalta vapautuksen velastaan, jolloin alkuperäinen velvoite lakkaa. Tällöin novaatio toteutuu ilman alkuperäisen velallisen suostumusta.

(3) Novaatiosta on kyse myös silloin, kun uuden sopimuksen vaikutuksesta uusi velkoja korvaa alkuperäisen velkojan, johon nähden velallinen vapautuu velastaan; alkuperäinen velvoite lakkaa.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

5 CE Oltenialla, jonka osakepääomasta 77,17 prosenttia on Romanian valtion ja 21,53 prosenttia Fondulin omistuksessa, oli Electrocentralelta, jossa Romanian valtio on ainoa osakkeenomistaja, saatava, jonka suuruus oli 28 709 475,13 Romanian leuta (RON) (noin 6,4 miljoonaa euroa).

6 CE Oltenian yhtiökokous hyväksyi 27.9.2013, että Electrocentralen omistama Chișcanin (Romania) lämpövoimalaitos siirrettäisiin kyseisen saatavan sijaissuorituksena CE Oltenian omistukseen (jäljempänä pääasiassa kyseessä oleva päätös).

7 Chișcanin lämpövoimalaitoksen arvoksi arvioitiin 36 810 200 RON:ta (noin 8,2 miljoonaa euroa), minkä jälkeen CE Oltenia maksoi kyseisen rahamäärän ja Electrocentralella olleen velan määrän välisen erotuksen siirtämällä viimeksi mainitun tilille 8 100 724,87 RON:ta (noin 1,8 miljoonaa euroa). Lisäksi CE Oltenia otti palvelukseensa Electrocentralen 280 Chișcanin lämpövoimalaitoksessa työskennellyttä työntekijää, ja sille siirrettiin kasvihuonekaasujen päästöoikeuksia.

8 Fondul nosti 24.12.2013 alioikeudessa kanteen pääasiassa kyseessä olevan päätöksen kumoamiseksi. Kumoamisvaatimuksensa tultua hylätyksi Fondul saattoi asian käsiteltäväksi Curtea de Apel Craiovaan (Craiovan ylioikeus, Romania).

9 Fondul on väittänyt mainitussa tuomioistuimessa, että koska Chișcanin lämpövoimalaitos ei ole kannattava, pääasiassa kyseessä oleva sijaissuoritus ei tuottanut CE Oltenialle mitään etua ja hyödytti vain Electrocentralea, joka kyseisen laitoksen aiheuttamasta kustannuksesta vapauduttuaan voi pysyä sähköntoimitusmarkkinoilla.

10 Tässä tilanteessa Curtea de Apel Craiova on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko yhtiökokouksen päätös, jolla hyväksyttiin se, että Electrocentralen 28 709 475,13 Romanian leun määräinen velka CE Oltenialle lakkautettiin sijaissuorituksella, joka koostui Chișcanin kunnan Brăila-nimisessä osassa sijaitsevaan, maarekisteriin numerolla 70301 merkittyyn kiinteistöön [kohdistuneen omistusoikeuden siirrosta] ja jolla samanaikaisesti päätettiin maksaa Electrocentralelle kiinteistön markkina-arvon ja CE Oltenian saatavan arvon välinen erotus, SEUT 107 artiklassa tarkoitettua valtiontukea, kun päätös tehtiin CE Oltenian osakepääomasta 77,17 prosenttia omistavan osakkaan eli talousministeriön energiaosaston (Ministerul Economiei – Departamentul pentru energie) edustaman Romanian valtion antamilla äänillä, toisin sanoen i) onko kysymys valtion rahoittamasta tai valtion varoista rahoitetusta toimenpiteestä, ii) onko toimenpide valikoiva ja iii) voiko se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, koskeeko SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukainen ilmoitusvelvollisuus tällaista valtiontukea?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

11 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee tällä kysymyksellä pääasiallisesti, voiko jäsenvaltion enemmistöomistuksessa olevan yhtiön päätös, jossa toisen yhtiön, jossa kyseinen jäsenvaltio on ainoa osakkeenomistaja, omaisuuserä hyväksytään sijaissuoritukseksi yhtiön saatavasta tämän lakkauttamiseksi ja päätetään maksaa omaisuuserän arvioidun arvon ja kyseisen saatavan määrän välistä erotusta vastaava rahamäärä, merkitä pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa SEUT 107 artiklassa tarkoitettua valtiontukea.

12 Aluksi on huomattava, että Euroopan komission toimivalta arvioida tuen soveltuvuus sisämarkkinoille ei estä kansallista tuomioistuinta pyytämästä unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua tuen käsitteen tulkinnasta. Unionin tuomioistuin voi siten esittää kansalliselle tuomioistuimelle sellaiset unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joiden avulla se voi määrittää, onko tiettyä kansallista toimenpidettä pidettävä unionin oikeudessa tarkoitettuna valtiontukena (tuomio 19.3.2015, OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

13 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisen toimenpiteen luokitteleminen SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi edellyttää, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät. Kyseessä on ensinnäkin oltava valtion toimenpide tai valtion varoista toteutettu toimenpide. Toiseksi kyseisen toimenpiteen on oltava omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kolmanneksi toimenpiteellä on annettava valikoivaa etua sille, joka on toimenpiteen kohteena. Neljänneksi toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua (ks. mm. tuomio 19.12.2013, Association Vent De Colère! ym., C-262/12, EU:C:2013:851, 15 kohta; tuomio 22.10.2015, EasyPay ja Finance Engineering, C-185/14, EU:C:2015:716, 35 kohta ja tuomio 21.12.2016, komissio v. World Duty Free Group SA ym., C-20/15 P ja C-21/15 P, EU:C:2016:981, 53 kohta).

Edellytys, jonka mukaan valtio rahoittaa toimenpiteen tai se rahoitetaan valtion varoista

14 Heti aluksi on täsmennettävä, että jotta etuja voidaan pitää SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena, niiden on yhtäältä oltava suoraan tai välillisesti valtion varoista myönnettyjä etuja ja toisaalta niiden on johduttava valtiosta (tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C-482/99, EU:C:2002:294, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 19.12.2013, Association Vent De Colère! ym., C-262/12, EU:C:2013:851, 16 kohta).

15 Siltä osin kuin on ensinnäkin kyse edellytyksestä, jonka mukaan etu on myönnetty suoraan tai välillisesti valtion varoista, hyvin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että tuen käsite on yleisluonteisempi kuin avustuksen käsite sen vuoksi, että tuella ei tarkoiteta ainoastaan varsinaisten avustusten kaltaisia positiivisia etuuksia vaan myös toimenpiteitä, jotka eivät ole avustuksia sanan suppeassa merkityksessä mutta jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ja ovat siten sekä luonteeltaan että vaikutuksiltaan avustusten kaltaisia (ks. mm. tuomio 10.1.2006, Cassa di Risparmio di Firenze ym., C-222/04, EU:C:2006:8, 131 kohta ja tuomio 19.3.2015, OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, 40 kohta).

16 Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin on jo katsonut, että SEUT 107 artiklan 1 kohta koskee kaikkia rahavaroja, joita viranomaiset voivat tosiasiallisesti käyttää tukeakseen yrityksiä, ilman että sillä seikalla olisi merkitystä, kuuluvatko nämä varat pysyvästi valtion omaisuuteen. Tästä seuraa, että vaikka kyseistä toimenpidettä vastaavat rahamäärät eivät ole pysyvästi valtion hallussa, ne voidaan luokitella valtion varoiksi jo sillä perusteella, että ne ovat jatkuvasti valtion määräysvallassa ja siis toimivaltaisten kansallisten viranomaisten käytettävissä (tuomio 19.12.2013, Association Vent De Colère! ym., C-262/12, EU:C:2013:851, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

17 Erityisesti CE Oltenian kaltaisista julkisista yrityksistä oikeuskäytännössä on katsottu myös, että valtio voi käyttämällä määräysvaltaansa kyseisten yritysten suhteen ohjata niiden varojen käyttöä rahoittaakseen tarvittaessa muille yrityksille myönnettäviä erityisiä etuja (tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C-482/99, EU:C:2002:294, 38 kohta).

18 Siltä osin kuin on toiseksi kyse edellytyksestä, jonka mukaan julkisen yrityksen toteuttaman tukitoimenpiteen voidaan katsoa johtuvan valtiosta, vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että tämä voidaan päätellä kaikkien käsiteltävänä olevaa asiaa koskevien seikkojen ja kyseisen toimenpiteen toteuttamishetkellä vallinneiden olosuhteiden perusteella (tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C-482/99, EU:C:2002:294, 55 kohta).

19 Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin on ottanut huomioon muun muassa sen, että tarkasteltavana ollut elin ei voinut tehdä riidanalaista päätöstä ottamatta huomioon julkisen vallan vaatimuksia tai että sen lisäksi, että julkiset yritykset, joiden kautta tuet myönnettiin, olivat elimellisesti sidoksissa valtioon, näiden oli otettava huomioon valtion elinten antamat toimintaohjeet. Myös muiden seikkojen perusteella voi olla mahdollista katsoa, että julkisen yrityksen toteuttama tukitoimenpide johtuu valtiosta; tällaisia seikkoja voivat olla muun muassa

— julkisen yrityksen integroituminen julkishallinnon rakenteisiin

— yrityksen toiminnan luonne ja toiminnan harjoittaminen markkinoilla yksityisten toimijoiden kanssa tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa

— yrityksen oikeudellinen asema eli se, sovelletaanko yritykseen julkisoikeutta vai yleisiä yhtiöoikeutta koskevia säännöksiä

— viranomaisten harjoittaman yrityksen hallinnointia koskevan ohjauksen määrä

— tai muu seikka, joka osoittaa konkreettisessa tilanteessa, että viranomaiset ovat osallistuneet toimenpiteestä päättämiseen tai että on epätodennäköistä, että tästä ei ollut kyse, kun otetaan huomioon myös toimenpiteen laajuus, sen sisältö tai sen edellytykset (tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C-482/99, EU:C:2002:294, 55 ja 56 kohta).

20 Pelkästään se, että julkinen yritys on perustettu yksityisoikeudellisen pääomayhtiön muodossa, ei voi riittää – kun otetaan huomioon itsenäisyys, joka yrityksellä kyseisen oikeudellisen muodon johdosta voi olla – sulkemaan pois sitä mahdollisuutta, että tällaisen yhtiön toteuttama tukitoimenpide voi johtua valtiosta. Kun kyseessä on määräysvaltasuhde ja kun tähän käytännössä liittyy tosiasiallinen

mahdollisuus käyttää määräämisvaltaa, ei voida sulkea kokonaan pois mahdollisuutta, että yhtiön toteuttama toimenpide johtuu valtiosta, eikä näin ollen myöskään vaaraa EUT-sopimuksen valtiontukia koskevien määräysten kiertämisestä, vaikka julkisen yrityksen oikeudellinen muoto voi sinänsä muiden seikkojen ohella olla merkityksellinen sen osoittamiseksi, onko jossakin konkreettisessa tilanteessa kyseessä valtion osallistuminen (tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C-482/99, EU:C:2002:294, 57 kohta).

21 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on selvittää yhtäältä, merkitseekö pääasiassa kyseessä oleva päätös etua, joka on myönnetty suoraan tai välillisesti valtion varoista, ja toisaalta, voidaanko kyseisen päätöksen katsoa johtuvan asianomaisesta jäsenvaltiosta, kun tämän tuomion 19 ja 20 kohdassa mainitut seikat otetaan huomioon.

Edellytys valikoivan edun olemassaolosta

22 Yksi SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen osatekijöistä on se, että yritykselle on myönnetty valikoiva etu.

23 Fondul katsoo, että pääasiassa kyseessä oleva sijaissuoritus merkitsee Electrocentralelle myönnettyä valtiontukea, koska Chișcanin lämpövoimalaitos, johon kohdistuva omistusoikeus on siirretty CE Oltenialle, ei ollut kannattava. Niinpä Romanian valtio ei ole toiminut yleisen edun tai CE Oltenian edun mukaisesti vaan ainoastaan antaakseen varallisuusedun Electrocentralelle, jotta tämä voisi pysyä sähkömarkkinoilla.

24 Tässä yhteydessä on huomattava, että yhtiön, jossa valtio on enemmistöosakkaana, hyväksymä sijaissuoritus ei välttämättä merkitse valtiontukea.

25 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan nimittäin edellytykset, jotka toimenpiteen on täytettävä, jotta se kuuluisi SEUT 107 artiklassa tarkoitetun tuen käsitteen piiriin, eivät täyty, jos tukea saanut yritys saattoi saada saman edun kuin etu, joka sille annettiin valtion varoista, olosuhteissa, jotka vastaavat tavanomaisia markkinaedellytyksiä. Kun julkinen velkoja myöntää maksuhelpotuksia velasta, jonka yrityksen on sille maksettava, tämä arviointi tehdään lähtökohtaisesti soveltamalla yksityisen sijoittajan arviointiperustetta (ks. mm. tuomio 24.1.2013, Frucona Košice v. komissio, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 70 ja 71 kohta ja tuomio 21.3.2013, komissio v. Buczek Automotive, C-405/11 P, ei julkaistu, EU:C:2013:186, 31 ja 32 kohta).

26 Tällaiset maksuhelpotukset ovat SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, jos näin myönnetyn taloudellisen edun merkittävyyden vuoksi tuen saanut yritys ei ilmeisestikään olisi saanut niihin verrattavissa olevia helpotuksia yksityiseltä velkojalta, jonka tilanne on mahdollisimman lähellä julkisen velkojan tilannetta ja joka pyrkii saamaan maksut summista, jotka taloudellisissa vaikeuksissa oleva velallinen on sille velkaa (tuomio 24.1.2013, Frucona Košice v. komissio, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 72 kohta).

27 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tehtävä kokonaisarviointi, jossa se ottaa huomioon kaikki pääasiassa merkitykselliset seikat, eli muiden muassa sijaissuorituksen kohteena olleen omaisuuserän arvon ja CE Oltenian maksaman erotuksen määrän, jotta se voi määrittää, olisiko Electrocentrale saanut vastaavia maksuhelpotuksia yksityiseltä velkojalta (ks. analogisesti tuomio 24.1.2013, Frucona Košice v. komissio, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 73 kohta).

Edellytykset, jotka koskevat vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailun vääristymistä

28 SEUT 107 artiklan 1 kohdassa kielletään tuet, jotka vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristävät tai uhkaavat vääristää kilpailua.

29 Kansallisen toimenpiteen toteaminen valtiontueksi ei edellytä sen osoittamista, että tuki todellisuudessa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja että se tosiasiallisesti vääristää kilpailua, vaan ainoastaan sen tutkimista, saattaako tuki vaikuttaa tuohon kauppaan ja vääristää kilpailua (tuomio 30.4.2009, komissio v. Italia ja Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, 50 kohta ja tuomio 26.10.2016, Orange v. komissio, C-211/15 P, EU:C:2016:798, 64 kohta).

30 Vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ei kuitenkaan voi olla puhtaasti hypoteettinen tai oletettu. Niinpä on selvitettävä, miksi tarkasteltava toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua ja on ennakoitavissa olevien vaikutustensa takia omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (ks. vastaavasti tuomio 30.4.2009, komissio v. Italia ja Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, 64 kohta).

31 Erityisesti on niin, että kun jäsenvaltion myöntämä tuki vahvistaa yrityksen asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin kilpaileviin yrityksiin verrattuna, tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (tuomio 10.1.2006, Cassa di Risparmio di Firenze ym., C-222/04, EU:C:2006:8, 141 kohta).

32 Tältä osin ei ole tarpeen, että tuensaajayritykset itse osallistuvat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kun jäsenvaltio myöntää tuen yrityksille, jäsenvaltion sisäinen liiketoiminta voi tämän johdosta pysyä ennallaan tai lisääntyä sillä seurauksella, että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten mahdollisuudet päästä tuon jäsenvaltion markkinoille vähentyvät (tuomio 14.1.2015, Eventech, C-518/13, EU:C:2015:9, 67 kohta).

33 Kilpailun vääristymistä koskevasta edellytyksestä on todettava, että tuilla, joilla pyritään vapauttamaan yritys kustannuksista, joista sen olisi muuten tavallisesti vastattava liikkeenjohdossaan tai tavanomaisessa toiminnassaan, vääristetään lähtökohtaisesti kilpailuolosuhteita (tuomio 30.4.2009, komissio v. Italia ja Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, 54 kohta).

34 Lisäksi se seikka, että jokin talouden ala on energia-alan tavoin vapautettu unionin tasolla, on peruste sen toteamiseen, että tuet vaikuttavat tosiasiallisesti tai potentiaalisesti kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (ks. vastaavasti tuomio 10.1.2006, Cassa di Risparmio di Firenze ym., C-222/04, EU:C:2006:8, 142 kohta ja tuomio 5.3.2015, Banco Privado Português ja Massa Insolvente do Banco Privado Português, C-667/13, EU:C:2015:151, 51 kohta).

35 Kuten komissio on todennut kirjallisissa huomautuksissaan, siltä osin kuin sähkö on rajat ylittävän kaupan kohteena, tuen myöntäminen pääasiassa kyseessä olevalla päätöksellä olisi omiaan vaikuttamaan kauppaan. Tällainen tuki voisi myös vääristää kilpailua sähkömarkkinoilla.

36 Pääasian oikeudenkäynnissä on niin, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on selvittää edellä esitettyjen tulkintaohjeiden valossa, täyttyvätkö tutkitut kaksi edellytystä pääasian tosiseikkojen osalta.

37 Ensimmäiseen kysymykseen on vastattava edellä esitetyn perusteella, että jäsenvaltion enemmistöomistuksessa olevan yhtiön päätös, jossa toisen yhtiön, jossa kyseinen jäsenvaltio on ainoa osakkeenomistaja, omaisuuserä hyväksytään sijaissuoritukseksi yhtiön saatavasta tämän lakkauttamiseksi ja päätetään maksaa omaisuuserän arvioidun arvon ja kyseisen saatavan määrän välistä erotusta vastaava rahamäärä, voi pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa merkitä SEUT 107 artiklassa tarkoitettua valtiontukea silloin, kun

— kyseinen päätös merkitsee etua, joka on myönnetty suoraan tai välillisesti valtion varoista ja jonka voidaan katsoa johtuvan valtiosta

— tuensaajayritys ei olisi saanut vastaavia maksuhelpotuksia yksityiseltä velkojalta ja

— päätös on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristämään kilpailua.

38 Kansallisten tuomioistuinten asiana on selvittää, täyttyvätkö nämä edellytykset.

Toinen kysymys

39 Sen varalta, että ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään, kuuluuko pääasiassa kyseessä oleva valtiontuki SEUT 108 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden piiriin.

40 SEUT 108 artiklan 3 kohdassa otetaan käyttöön uusien tukisuunnitelmien ennakkovalvonta. Näin järjestetyllä ennakkovalvonnalla pyritään siihen, että pelkästään sisämarkkinoille soveltuvat tuet toteutetaan. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tukisuunnitelman toteuttamista lykätään siihen saakka, kunnes epäilys sen soveltuvuudesta sisämarkkinoille poistetaan komission lopullisella päätöksellä (tuomio 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, 25 ja 26 kohta).

41 Valtiontukien valvontajärjestelmän toteuttaminen kuuluu yhtäältä komissiolle ja toisaalta kansallisille tuomioistuimille, ja niiden tehtävät ovat toisiaan täydentävät mutta erilliset (tuomio 13.2.2014, Mediaset, C-69/13, EU:C:2014:71, 19 kohta).

42 Sen arvioiminen, soveltuvatko tukitoimenpiteet sisämarkkinoille, kuuluu komission yksinomaiseen toimivaltaan, jonka käyttämistä unionin tuomioistuimet valvovat, kun taas kansalliset tuomioistuimet huolehtivat siihen saakka, kunnes komissio tekee lopullisen päätöksen, yksityisten oikeuksien suojaamisesta silloin, kun valtion viranomaiset ovat mahdollisesti rikkoneet SEUT 108 artiklan 3 kohdassa määrättyä kieltoa (tuomio 21.11.2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, 28 kohta).

43 Tästä seuraa, että mikäli pääasiassa kyseessä oleva päätös merkitsee valtiontukea Electrocentralelle, kansallisten viranomaisten on ennen tuen toteuttamista ilmoitettava siitä komissiolle SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

44 Toiseen kysymykseen on vastattava kaiken edellä esitetyn perusteella, että jos kansallinen tuomioistuin luokittelee valtiontueksi jäsenvaltion enemmistöomistuksessa olevan yhtiön päätöksen, jossa toisen yhtiön, jossa kyseinen jäsenvaltio on ainoa osakkeenomistaja, omaisuuserä hyväksytään sijaissuoritukseksi yhtiön saatavasta tämän lakkauttamiseksi ja päätetään maksaa omaisuuserän arvioidun arvon ja kyseisen saatavan määrän välistä erotusta vastaava rahamäärä, kyseisen jäsenvaltion viranomaisten on ennen tuen toteuttamista ilmoitettava siitä komissiolle SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

45 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Jäsenvaltion enemmistöomistuksessa olevan yhtiön päätös, jossa toisen yhtiön, jossa kyseinen jäsenvaltio on ainoa osakkeenomistaja, omaisuuserä hyväksytään sijaissuoritukseksi yhtiön saatavasta tämän lakkauttamiseksi ja päätetään maksaa omaisuuserän arvioidun arvon ja**

kyseisen saatavan määrän välistä erotusta vastaava rahamäärä, voi pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa merkitä SEUT 107 artiklassa tarkoitettua valtiontukea silloin, kun

— **kyseinen päätös merkitsee etua, joka on myönnetty suoraan tai välillisesti valtion varoista ja jonka voidaan katsoa johtuvan valtiosta**

— **tuensaajayritys ei olisi saanut vastaavia maksuhelpotuksia yksityiseltä velkojalta ja**

— **päätös on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristämään kilpailua.**

Kansallisten tuomioistuinten asiana on selvittää, täyttyvätkö nämä edellytykset.

2) **Jos kansallinen tuomioistuin luokittelee valtiontueksi jäsenvaltion enemmistöomistuksessa olevan yhtiön päätöksen, jossa toisen yhtiön, jossa kyseinen jäsenvaltio on ainoa osakkeenomistaja, omaisuuserä hyväksytään sijaissuoritukseksi yhtiön saatavasta tämän lakkauttamiseksi ja päätetään maksaa omaisuuserän arvioidun arvon ja kyseisen saatavan määrän välistä erotusta vastaava rahamäärä, kyseisen jäsenvaltion viranomaisten on ennen tuen toteuttamista ilmoitettava siitä Euroopan komissiolle SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti.**

Allekirjoitukset